

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — 240 L | Negyed évre — 60 L
Fél évre — 120 „ | Egyes szám ára — 6 „
Nyilttér szavanként 6 L.

Alapította: ifj. Szántó Károly.
A szerkesztésért ideiglenesen felelős: Dr. Bocz Soma
Kiadóhivatal: „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“

Megjelenik minden vasárnap.
Mindennemű pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére küldendők.
Hirdetések árszabály szerint. — Kéziratok nem adatnak vissza

Kézműiparunk megmentése.

Épen a 12-ik órában emeljük fel szavunkat, hogy városunk minden illetékes tényezőjének, a legnyomatékosabban hívjuk fel figyelmét haldokló kisiparunk megmentése és versenyképessé tétele érdekében. Es bár ország-szerte a legsivárabb képet tárja szemink elé a kisipar nyomoruságos helyzete, mégis — tul az általánosításon — ne legyünk olyan alvajárók, hogy akárki is az általános gazdasági krízisre való hivatkozással intézze el a szászvárosi kisiparosoknak az általános sivárságban is páratlanul sivár és nyomoruságos tengődését.

Szászváros és a megye minden valamire való komoly lelkének meg kell mozdulnia, hogy egy generális mentő akcióval siessen életre elteni a halódó kisipart s azt a sok értékes existenciát, amelyik a maga munkájával e kis város életének mégis csak a motorikus idegközpontja, igyekezzen egyakarattal, egyindulattal megint életre hívni a pusztulás foltjait magán viselő halálos dermedtségéből. Még van idő a radikális és gyors mentési munkálatra, de a további tétlen várakozásra már nincs idő. A halál e város küszöbére ült már és csak arra vár, hogy nemsokára az ajtón is beléphessen, mert úgy látszik, sietős a dolga Szászvárossal. Siessünk hát mi is, nehogy megelőzzön bennünket a küszöbre telepedő borzadály, mert úgy lecsuszunk a hétezer holdas erdők mellett, hogy csak a szégyenletes hire marad meg a híres Királyföldi székváros városi jellegének!

Miben álljon és milyen legyen a gyors mentőakció?

Legelőbb is legyen egy test, egy lélek a városi kisiparosság és a lehető legnagyobb lendülettel fogjon össze, hogy a testületi szellem a maga egységes akaratanak érvényt tudjon szerezni mindenütt, ahol a szászvárosi bajba jutott kisipar megmentéséről az illetékes fórumok balkáni negligenciával gondolkodnak. A szászvárosi iparos társadalom emeljé fel egységesen tiltakozó szavát az elvileg elfogadott dévai villanyszolgáltatásnak még csak elgondolása ellen is és követelje, hogy a villanyfejlesztést maga a város oldja meg a kínálva-kínálkozó ingyenes vizierő okszerű kihasználásával.

Hát mézgyűjtő kaptárjává akarják tenni centrumpáter uraimék e kis város dolgozó és mégis nyomorgó kebleit Déva nyereszkesedésre alakított részvénytársaságának? Hát csakugyan igaz a mese tanítása: „nem magatoknak mézeltek méhek, nem magatoknak huzzátok az ekét igavonók!”

Tessék értékesíteni az erdőt, mert ha nem, a dévai villany mellett Kudzsirra fognak vándorolni maholnap kisiparosaink s akkor mehet az erdejével, illetve mehet az erdejébe bükk-makkot ropogatni az egész képviselőtestület.

Az iparosság sürgősen szervezze és alakítsa meg a kisiparosok hitelszövetkezetét. A hitelszövetkezet maga juthasson hozzá az olcsó 6 százalékos hiteltőkéhez s ne adódjon elő az a regáti izü husosfazék eset, melynek kiáltó példája városunkban az az eléggé el nem ítéhető felületesség, hogy ipar felségélyezés címén, — politikai érdemek honorálásáért, — olcsó kamatu százezrekkel egy mészárosot segélyeztek. Ez az iparszakma más kóteriába esik, mint a tulajdonképpeni felsegélyezendő kisipar. A hitelszövetkezet ne engedje meg, hogy az átkos politika a kisipart is játéklabdájává tegye a gyakori képviselőválasztásoknak. Itt csak egy politika lehet: becsületes kisipar-politika!

Nagyenyeden a kisiparosság küldött-ségileg járult az illetékes fórumok elé, hogy érvényt szerezzen a magyar rezsim alatti ama tilalomnak, melyik a kisipar gondos védelmezésének elve alapján, nem türte meg, hogy pl. a fegyházakban dolgozó olcsó termelés, vagy az olcsó állami munkaerővel dolgoztató üzemek, elárasszák a piacot és veszélyeztessék a kisipari existenciákat. Szászváros kisiparossai is mozduljanak meg és testüleg követeljük, hogy a szászvárosi ipariskola állami-adó és forgalmi-adó mentesen, ne vállaljon fel mindenféle szakmába vágó munkákat, ne vegye fel a versenyt a magos adók terhe alatt nyögő, teljesen pangó kisiparral s ne árassa el a helyi szükségletet a maga nem épen elsőrendű olcsó produktumaival! Nem szabad érvényesülnie semmilyen pedagógiai és kulturális célzatosság mellett sem olyan magosabb érdeknek, amelyik abból él, hogy sokaknak meg kell hálnia érette! A szászvárosi ipariskola a maga ter-

mékeit csak székhelyén kívül, sőt e járás területén is kívül, viheti csak piacra — a jog és méltányosság szerint — de még ott sem szabad detailban árulnia, vagy tételenkénti kisebb vállalatokat lebonyolítania! Nagyenyed példája nyomán azonnal mozduljon meg a szászvárosi kisiparosság is!

A további célkitűzéseket jövő szá-munkban folytatni fogjuk és kérjük a kisiparosokat, hogy agitáló és propagáló tevékenységünkben — saját jól felfogott érdekeikre való tekintetből — támogassanak bennünket! gf.

Az erdélyi magyar szellem.

A mindenünnen kicsendülő irodalmi és politikai vitákból, immár tagadhatatlanul bizonyossá vált az az igazság, hogy van egy sajátos erdélyi magyar szellemség, amelyik ott lebeg az erdélyi magyar lélek előtt úgy a jelen nyomasztó körülményei között, mint ahogy ott lebegett mindig a multban is — vezérlő farsz fényeként, — az erdélyi magyarság egész történelmi fejlődésén át. Mindig érezte az erdélyi magyar lélek s érzi ma is, hogy van benne valami sajátós meghatározottság, valami olyan praedestináltság, ami csak az övé, de ami mégis rokon, a maga általános vonásaiban, az erdélyi népek lelkével. Azonban ez a sajátlagos erdélyiség még mindig nincsen eléggé öntudatosítva a nagy tömeg lelkületében.

Ez a sajátlagos erdélyiség egyrészt a történelemben, másrészt meg a természeti környezetben leli magyarázatát és azért mutat olyan sokféle hatásokból összetevődött kultur sinthezist, mert az erdélyi lélek nagy fogékonysággal volt megáldva a különféle kulturális hatások befogadására. E tekintetben egész Európában egyetlen ország sem versenyezhet Erdély sok rétegeződésű szellemségével, illetve az azokból összetevődő egységes kulturával. Elmondhatjuk, hogy nincsen olyan európai kulturáramlat, melyre az erdélyi lélek ne reagált volna, vagy visszhangot ne adott volna. De mégis mindaz a kulturális áramlat, mely Európa tengerének mélyén és tükrében lejátszódott, valami sajátós szintöréssel, valami különleges árnyalással mosolygott vissza az erdélyi lélek tengerszemeinek gyönyörűen ragyogó, kristálytiszta tükréről. Erdély a protestántizmus szellemáram szálaival mindég egybe volt fűzve a nyugateurópai kultúra mozgalmával, tehát nem lehet azt mondani, hogy közvetítéssel jutott hozzá a kulturhatásokhoz, mint pl. a

Alapított
1812-ben.

SZÖLLŐSY

üveg-, porcellán-kereskedése és üvegezési vállalata
Orăștie-Szászváros

11 8—

Ajánlja d ú s a n felszerelt raktárát üveg-, porcellán-, képket-, tükör-, villanylámpa- és diszműárunkban!

Regát, hanem saját maga raktározta fel a kultura villamos energiáit a maga nagyszerű, százados kulturális intézményeiben, — a rezervoárookban, — mert a kultura kapcsoló központjait maga állította fel külföldre kinyúló villamos hálózatában. Az a sajátságos színezés, mely mégis jellemzi a nyugatról indikált kulturhatások átvételét, azt mutatja, hogy az erdélyi lélek nagy erőfeszítést végzett csupán azért, hogy a maga speciális erdélyi karakterét a saját maga szellemiségében megtartsa. Az erdélyi róm. katolicizmus egyházi szervezete pl. az egész világon páratlanul álló és csak a saját maga-magát érvényesítő erdélyi lélekből érthető és magyarázható meg. Nemkülönb az orthodox román egyházi szervezet is annyira erdélyi, hogy ma a külföldi protestáns egyetemeken, theológiákon egészen természetesen, — az erdélyi viszonyokból önként adottan, — helyezkednek el a gör. keleti theológiák külföldre peregrináló papnövéndékei.

Az erdélyi lélek minden racionalizmusa mellett is, a bensejében hordoz valami különös misztikumot. Balladáit az erdélyi hegyek lakóinak mindig valami misztikus, sejtető homályt árulnak el, melyek a naiv nép lélek mélyén is megláttatják velünk, hogy egy végső isteni előtt való különös tisztelet felcsillámlásai a misztikumok. Kénytelenek vagyunk leszögezni historiai szemléletünk meggyőződése alapján, hogy az erdélyi kulturális hatások és irányok életerős felvevői és leraktározói mindig a vallásfelekezetek voltak s azok ma is. Aki nem akarja megérteni, hogy pl. a magyarság életérdeke, miért azonos a 100%-san magyar erdélyi kálvinizmussal, az nem hatolt bele az erdélyi szellemiség rejtett mélységeibe. Világos ebből is, hogy a felületes szemléletből származó politikai és kulturális koncepció, amelyik a felekezeti iskolákat gyökereiben támadja meg, nem lehet maradandó, mert az élet parancsoló szükségése csak a felekezeti iskolák létjogosultságát fogja hirdetni épen a speciális erdélyi szellemiség ténye és jelenléte mellett.

Az erdélyi magyar léleknek a maga-magát érvényesíteni akaró benső törvényéből érhető meg, hogy eredeti vonásaként a kollektív élet minden terén az önkormányzati elvet igyekezett megvalósítani. Az erdélyi szellem sohasem irtózott semmitől olyan nagyon, mint a rákényszerítéstől. A román politika legeredendőbb hibája az, hogy az autonóm szellemi életet élő erdélyi lelkek autonóm intézményeit akarja megsemmisíteni. Sub pondere crescit, ezért növekedik egyre magosabbra az erdélyi magyar szellemiség s ma már ott állunk, hogy az öncélú magyar kisebbségi politikai szereplés mellett, megteremtete: az öncélú erdélyi magyar irodalmat is. —ly—cz.

A pénzügyigazgatóság figyelmébe.

A szászvárosi kir. adóhivatalnál érdekes megfigyelésekre van alkalom. Még a hónap második felében is seregesen jelennek meg a hivatalos szobákban felek, egyik kérdvén szeliden: kapok-e fizetést, a másik félénken tudakolván: megkapom-e nyugdíjamat? A hónap első felében rendszeren ez a válasz: tessék 15-én jönni, a hónap második felében igen sokszor ez a fizetség: nincs pénz, talán holnap.

Szeretnők megkérdezni, van-e tudomása a pénzügyi hatóságoknak erről az állapotról, mert

1. az az utkaparó, aki elseje óta várja s csak a hónap vége felé jut fizetéséhez, éppen olyan szolgálója lévén a közönségnek, az ál-

lamnak, mint a pénzügyminiszter, vajjon az ő tisztességesen, becsületesen teljesített szolgálatának bérét ne vehesse fel ép oly pontosan a hónap elsején, mint pénzügyminiszter társa? Neki talán több félretett vagyona van, mint említett kollégájának s élhet abból akár hónapokig is anélkül, hogy családjával együtt koplalna s rongyosan várná a könyöradományokat?

2. Az adóhivatal alkalmazottjának nem kelene elfelednie, hogy neki létjogosultsága azon alapszik, ha a közt kiszolgálja, köz alatt értve az államot, amely őt fizeti és a közönséget, amely maga-magának létrehozta az államot. Hogyan nézheti el a pénzügyi hatóság az alantas közegeknek ezt az államellenes, bűnös magatartását, hogy semmibe se veszi igazi gazdájával, a közönséggel szemben fennálló kötelezettségét s nem gondoskodik előre, a hónap vége felé már arról, hogy a következő hónap elején legyen készletben elég pénz a fizetések és nyugdíjak akadálytalan és azonnali kiszolgáltatására.

Nem akarjuk feltenni, de végtelen bűnös és államellenes intézkedés volna, ha csakugyan léteznék az ugynevezett ellátmányról való gondoskodásra vonatkozó rendelkezés hatályon kívül helyezése. Nem tételezzük fel ezt, mert ily gonosz, embertelen intézkedés az államrend megbontására irányuló törekvéseknek valóságos szoptató dajkája volna. A pénzügyi hatóságok nyissák ki szemüket s lássák meg necsak azt a polgárt, akitől az állami szükségletek fedezetére a pénzt be kell hajtani, hanem azt a polgárt is, akivel szemben az állam nem könyörületre, hanem szolgálatra van kötelezve. Méltán elvárhatja az állam polgára, hogy a pénzügyi hatóságok ne csak akkor fenyegetessék meg alantasaikat elcsapással vagy áthelyezéssel, ha kevés adót szednek be, hanem akkor is, ha nem elég figyelmesek annak előidőzésében, hogy az adóhivatalok a hónap első két napján pontosan és mentés nélkül fizessék a tisztviselők és egyéb alkalmazottak járandóságait és a nyugdíjasokat. Erkölcsei személy-e az állam? Ha igen, példát mutatóva kell mindig elől járnia egyenes uton.

A Ref. Dalárda nyári kirándulása.

A szászvárosi Ref. Dalárda az idén is megrendezte szokásos nyári kirándulását. A cél Nagyszeben és Vizakna megtekintése volt. Az utirány érdekessége és messzesége, igen szép számmal gyűjtötte össze a tagokat és azok hozzátartozóit.

10-én reggel kelt utra a nagy csapat. Hajnali 4 órára volt kitzúve az indulás, ami sok — ébresztő órát nélkülöző — családban aggodalmat keltett, a felkelést illetően. De az elkésztől való félelem fölöslegesnek bizonyult, amennyiben mennybéli gondoskodás történt és zugó szél, cikázó villám, mennydörgés és záporosó reszkettette meg az ablakokat, jelentve, hogy felvirradt a nagy nap! Nem is láthatott volna az idegen szemlélődő az egybegyűlt sereg között korai felkeléstől fáradt arcokat, mert az utazás előtti izgalom csillagóvá elevenítette a szemeket. Azt fölösleges is mondanunk, hogy milyen üdvívalgás fogadta a minden jóval és kellemessel kecsegtető autobuszokat. Még gondolatnak is nagyszerű az a lehetőség, hogy az ember a füstös, kormos, fapados, zötyögős, lassu vonat helyett autón tegye meg az utat Vizaknáig. És mikor ezt a lehetőséget megelevenedve láttuk magunk előtt a négy gépkocsiban: mindnyájunkat megérintett kissé a gondtalan élet kellemes levegője. Sajnáltuk az itthon-

maradókat, akik nem részesülnek ilyen élvezetben, nem repülnek velünk elsuhanó falvak és gyönyörűséges bércek között. (Naiv lelkek mi, akik ekkor még repülő gyorsaságról álmodoztunk!)

Ilyen gondolatokkal elelve másztunk és kapaszkodtunk fel az autókra, aszerint, hogy ki melyikre jutott. A sofförök még egyszer végignézték gépeiket, berregés, tülkölés, indulunk. Isten veled alvó város, holnap ilyenkor újra felferjük csendességedet! Akkor legalább is így hittük. De a Dalárda tervez s Szöllösy végez! Reményeink megvalósultak ugyan, de csak annyiban, hogy csakugyan eljutottunk kitzúzott célunkhoz. De míg eljutottunk, sok homlok lett verejtékes, sok kar izmosodott. Pompásan éreztük magunkat, mikor az első völgybe lesuhantunk, nem sejtve, hogy nemsokára megadjuk örömünk árát. Élveztük a vidék változatos szépségeit, üdvözölve az utszéli varjakat, amelyek kárörömmel károgva röppentek fel nyugalmukból. Ennek visszhangjaként hangzott el hirtelen a sofför parancsa: tolni a gépet! Az erősebb nemű kisebbség leugrált, de hiába volt fáradozásuk, nem mozdult tovább a kocsis, míg a tulszámban és főképp tulsúlyban lévő szépnem le nem szálltróla. Ekkor egyesült erővel sikerült a szegény, fáradt szerszámot feltolni a hegytetőre. Ki tehet arról, hogy Szászsebes piaca olyan nagyon emelkedik? (Az autóbusz?) Ki tehet arról is, hogy Szerdahelyen 11 órakor kellett korzóznunk? És hogy az apoldi serpentin olyan magasra kanyarodik, azt meg éppen szebb volt az apostolok lován megtapasztalni.

De a jóból is megárt a sok és mi végre szép mélykögásu déli harangszóra bekocogtunk Nagyszebenbe. (A Jungerwaldban hogy mikép sátoroztunk és hogy miként bosszankodtunk, áztunk és szomjuhoztunk, azt nem említem, mert az összes fénypontok között ez a legsötétebb fénypont.) Ebédelés és a város megtekintése után átmentünk Vizaknára. Utközben egyik kocsink versenyre kelt egy biciklistával, aki elvitte a pálmát és elsőnek ért be a fürdőbe. Beérve Vizaknára, a fürdő rendezettsége, szép fekvése, virágos, fás utai olyan megkapóak voltak, hogy még a végkimerült autobuszoknak is megbocsátottunk. Amikor meg a medencék felséges vizében lubickoltunk, mindenki vállalkozott volna „ezt“ az utat — még egyszer megtenni.

E sorok között kell meleg köszönetet mondanunk Incze és Fosztó ref. lelkész és Takács István igazgató uraknak, akik szeretettel vártak és kalauzoltak bennünket. Itt mondunk köszönetet Vizakna ref. családjainak is, akik szives vendégszeretettel hívtak meg házukhoz éjjeli szállásra, mert a tervbevevett hazautazásról ilyen járművek mellett szó sem lehetett, kivéve a Fiáth gépet, melynek utasai nem panaszkodhattak. Fosztó tiszteletes ur vállalkozott rá, hogy a felajánlott szállásokat nevünkben köszönettel lemondja, mert közösen elhatározottat, hogy az iskola két termét foglaljuk el pihenőül. És hogy ne kelljen elénekelnünk János vitézzel azt, hogy „a kopasz föld, a kopasz föld derékaljam“: a fiuk szalmával hordták tele a két termet. Lefekvés előtt zenét hallgattunk a bájos fürdői terrazon, ahol tánc is volt és amennyire lehetett, kiélveztük a holdvilágos, zenés, gyönyörű nyári estét és a legkellemesebb hangulatban hajtottuk le fejünket szalmából készült nyoszolyánkra.

De bármilyen édes volt jól megrendezett álmunk, a falusi hangulat magunkhoz térített. Kakaskukorékolás, eszünkbe juttatták, hogy menni kell. — Utra készen vártunk, de soff-

főrjeink ágya szénából volt vetve; nagyon nehezen engedte el őket s így 5 óra helyett fél 8-kor vettünk szeretetteljes és feledhetetlen bucsút a kedves fürdőből. Autóink nem lettek hűtlenek önmagukhoz és most is ugyancsak rászorultak segítségünkre. Leszállás, felszállás, defect, tengelygyöngyülés tették változatosá az utat. De végre mégis hazaérkeztünk és este fél 7-kor üdvözölhettem városunk elveszett bárányait. Reméljük, hogy ezt a kirándulást is — hasonlóan a többiekhez — minden résztvevő besorozza legkedvesebb emlékei közé. Köszönjük a két kedves napot a Ref. Dalárda vezetőinek és segítse Isten őket arra, hogy még sokszor szerezenek feledhetetlen napokat mindnyájunknak.

Egy kiránduló.

Nyári ének kenyérmezőn.

A mulandóság sápadt lobogóját
Kítűzte már az Ősz a Végeken.
Búcsúzó nyár, búcsúzó ifjúságom:
Dalolj tavaszt nekem!

Dalolj fiatal dalt hajnal-időkről,
Hol őv- oldva suttag a Szerelem.
Édes csatákról, szent legyőzetésről,
Uj dalt dalolj nekem!

Dalold a pusztán hosszú bujdosásom,
Mely a szegénység völgyéből szakadt,
A Szép olthatatlan szomját s a szivembe
Lehullott álmokat.

Kivihatatlan céloom sarkcsillagját,
Itt a rideg magyar közöny felett;
E bús véráztatta Kenyérmezőn
Tébolgyó lelkemet.

Mi szegény magyarok hajh! Őszben élünk,
Hitünk, jajunk, vérünk: zálog csupán;
Felszöggett szívünk, csak únott emlék
Kenyérmező oszlopán!

Bennünket elkölt a soká jövődő,
Belőlünk a mának: árnyéka marad.
Repülünk, mint a századokat szálló
Bús idő-madarak!

Dalold hát szálló ifjúság, suhanó nyár,
Az el nem jött jövődöt, oh dalold,
Hogy a Lesz tündöklő napképétől
Elsápadjon itt a Volt!

Gergőy Adorján.

HIREK.

Londonban,

a ködnek és hideg jőzanságnak városában, megalakult egy klub, 12,000 asszonynak és leánynak az egyesülete, melynek egyetlen feladata az ifjúságának virágjában elhalt filmszínésznek, a 20-ik század Adonis-ának, Rudolfo Valentinonak emlékét megőrizni. Tagjai csak azok lehetnek, kik ünnepélyes fogadalmat tesznek, hogy megingathatatlanságú hűséggel csak egy férfinak, Valentino emlékének áldozzák életüket. Anglia minden részéből, öregek és fiatalok, csunyak és szépek, gazdagok és szegények, büszke ladyk és egyszerű földműves asszonyok, jelentkeznek folyton és folyton és a klub jelvényét az ezüst relifmedaillont, mint különösen értékes kitüntetés, megkülönböztetett tisztelettel hordják. Ez az egyesület nemrégiben tartotta meg első gyászünnepélyét. 10,000 nő jelent meg a külön e célra épített hatalmas teremben, melynek komor feketeségét a hatalmas csészékben égő görögtűz tette kísértetiesebbé. A szin-

pad közepén Valentinonak vakító fehér-márvány mellszobra bizsergette a hű nő sziveket, kik az Angliában élő olasz mozi-színész Novello gyászbeszédére köveket megindító sirással áldoztak az „egyellen” emlékének. A gyászszolozsmák után teljesen elsötétedett a terem s a fehér mozivásznon megjelent „Ó” „Beaucaire ur” szerepében mely az angol nők legkedvencebb darabja s melyen keresztül Valentino bevonult a hideg asszonyi szivekbe, hogy így megteremtse a lehetetlent, egy rakásban egy csomó hűséget. E film után a roppant költséggel megszerzett jelenetek következtek Valentino életéből, golfjáték közben, lovagolva, a műterembe, vivás közben és egyéb apró mozzanatok, melyekre a lelkesedés viharja tört ki, ujjongott, vijongott s a reá gondolástól vonaglott 10,000 asszony s fogadalmat tett, újra örök hűséget, folyton élő emlékezést fogadva. Ennyi hűség talán még egy halottnak is sok, de ekkora és ennyi hűségre is csak egy halottal szemben képes a nő. Halottal szemben könnyebben lehet majd hűtlenség esetén tisztára mosni a lelkiismeretet, ha ugyan érdemes ily csekélységért azt fárasztani. Londonban azonban ugylátszik, nincs szegény ember, nincs beteg gyermek, nincs tüdővész, nem kell jótékonykodni, mert ha ott is sir a nyomor, ennek a 12,000 nőnek nincs lelkiismerete.

— **A Ferdinánd király emléke.** Szászváros város piacán emelendő emlékszobor munkálatai gyorsan közelednek a befejezéshez. A két méternél magasabb bronz-szobor a napokban megérkezett s még e héten felkerül talapzatára, várva a hivatalos leleplezést, melyet ez év október hónapjának 15-ére tűzettek ki előzetesen. Hire jár azonban, hogy a leleplezés már szeptemberben megtörténik. Az összes költségekre 500,000 leu van előirányozva.

— **Eljegyzés.** Rauchbach Teréz urleányt e hó 25-én jegyezte el Hefter Endre karánsebesi kereskedő.

— **A szászvárosi szász egyetemi ifjúság szept. 3-án szombaton, a Transsylvania nagytermében, tánccal egybekötött színházi estélyt rendez.** A tiszta jövedelem a szegény tanulók felségélyezésére fordítatik. Az estély műsora: A heidelbergi diák élet (Altheiderberg), vigják 5 felvonásban: W. Meyer Förstertől. Helyárak: nagypáholy 500 leu, kispáholy 350 leu. I. hely 50, II. hely 40, állóhely 20 leu. Melegen ajánljuk olvasóink pártfogásába a nagyszerűnek ígérkező estélyt.

— **Eljegyzés.** Kováts Irmuska Kudzsir és Kirsch Lajos Kudzsir f. hó 20-án jegyet váltottak. Minden külön értesítés helyett.

— **Értesítés.** Az iskolai beiratások a törvény szerint szept. 1 és 10-ke között kell megtörtéjenek. A Kún-kollegium elemi iskolájában az 1927—28. tanévre az előjegyzések már a nyár folyamán megtörténtek, a beiratások szeptember 7—10-ig lesznek naponként d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig. Régi tanítványaink a múlt év végén kapott értesítőjüket, hét évet töltött kezdők születési és oltási bizonyítványt, más iskolából jövők év végi iskolai bizonyítványt, anyakönyvi kivonatot és újraoltási bizonyítványt hozzanak a beiratkozás alkalmából. Nem református, de magyar anyanyelvű tanulókat is fölvehetünk. A tanítás szeptember 15-én reggel 8 órakor kezdődik. Iskolai díjak: Beirási díj 10 leu, nyugdíj illeték 20 leu, iskolai díj 170 leu. Igazgatóság.

— **Európai kisebbségek kongresszusa.** Augusztus 24-én vette kezdetét az európai népkisebbségek kongresszusa. A Genfben tartott kongresszuson 35 európai kisebbség képviseltette magát, akiknek a lélekszáma 40 milliót tesz ki. A kongresszuson megjelentek a romániai magyar és német kisebbség képviselőiben Balogh Artur, Jakabffy Elemér, Roth Hans Ottó, Muth Gáspár. A kongresszus elnöke Vilfan szloven származású olasz képviselő. A kongresszus megnyitóján Szűllő Géza csehszlovákiai magyar képviselő nagyhatalú megnyitó beszédet mondott. A kongresszus tárgysorozatán szereplő ügyek előadói közül feltűnő a magyar népkisebbség képviselőinek nagy tudása és munkakészsége. Kiemelkedő előadást tartott Balogh Artur a „kisebbségek védelméről és az állami fenség”-ről. Általános tetszéssel hallgatott nagy beszédében bebizonyította, hogy a modern jogállam alkotmánya nem zárja ki, sőt megköveteli a nemzetközi jogelvek szerinti kisebbségi védelmet. Béke nem tartható fenn egy jogállamban sem a kisebbségek nemzetközi ellenőrzés alá helyezendő védelme nélkül. A béke nem egy államnak ügye, hanem az egész civilizált világé, ezért a kisebbségi jogok sohasem lehetnek egy államnak belügyei, mert abba a többi államnak is lehet beleszólása. Ugy vesszük észre, hogy lassan, de biztosan a külföld is ráfogja vezetni Romániát arra, hogy addig nem lehet jogállam, míg a kisebbségek jogait teljes egészében el nem ismeri.

— **Városi hírek.** Herlea Sándor városi polgármester kétheti szabadságra ment, mely időt Buziás fürdőn üdülve tölti. — A városi uszoda éppen a legnagyobb fürdőszezon közepén mondta fel a szolgálatot, a medence egyik falának beomlása következtében. A tanács a helyreállítási munkára árlejtést hirdetett s a versenytárgyalást e hónap 27-ére tűzte ki. — A városi sport-klub felszerelési költségekre a várostól 2000 leu segélyt kapott. — Binder Tamás és fia nagydisznódi sörgyáros cég a helybeli Transsylvania helyiségében sörraktárt létesített.

— **A kolozsvári ipartestület memorandumban kéri a kormánytól a kisiparosok adóterheinek csökkentését.** A kolozsvári ipartestület memorandumot intézett a pénzügyi, a munkaügyi, valamint az ipari és kereskedelmi minisztériumokhoz. A memorandum rámutat arra a tovább már fent nem tartható sérelemre, amelyet a képesítési díjak egyesítéséről szóló törvény és a forgalmi adótörvény a munkanélküliség és az adóterhek alatt nyögő kézműiparra nézve jelent. A memorandum az előirt törvény visszavonását, vagy legalább is méltányos módosítását javasolja és egyben követeli, hogy a forgalmi és fényüzési adók alól mentse fel a kisiparosokat. — E hírrel kapcsolatosan bátrak vagyunk megkérdezni, hogy tett-e valami komoly lépést a türhetlen adópréselés ellen a dévai iparkamara és a szászvárosi ipartestület? Ha nem: a kolozsvári ipartestület nyomán mozduljon meg a szászvárosi is — azonnal!

— **Október 1-éig kamatmentesen fizethető az adóhátralék.** A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében a folyó évben esedékes adótartozások után a folyó évi október hó 1-től kezdődőleg fizetendő a kamat. A korábbi évekből származó adóhátralék után, amennyiben azokat október 1-éig kifizetik, nem számítandó kamat az 1927. évre. Október 1-je után a folyó évre is megfelelő kamattal jár.

— **Negyedmillió tisztviselő van Romániában.** Az egyik bukaresti hetilap kimutatta, hogy Romániában 226,378 tisztviselő van és pedig: hadügy: 28,176, pézügy: 21,793, közoktatásügy: 61,544, vallás és művészeti ügyek: 22,926, belügy: 30,588, közmunkaügy: 1,078, igazságügy: 11,764, földmivelésügy: 14,293, iparügy: 1,279, külügy: 366, közegészségügy: 7,092, munkatügy: 1,646, közlekedésügy: 23,309 és tanácselnökség: 32. Vagyis Románia minden 68 állampolgárára egy rendes havi fizetést élvező tisztviselő jut.

— **A gondolatlanság áldozata.** Déváról jelentik: Macevei Miklós vulkáni lakos hazulról eltávozva, 10 hónapos kis leányát egyedül hagyta otthon. A gyermek a szobából, melynek ajtaja nyitva volt, csuszkalva a lépcsőhöz került, ahol lebukva, egy vízzel telt vederbe esett. Mire az esetet észrevették, a gyermek már halott volt.

— **Ötven százalékkal kisebb Románia idei diótermése.** A földmivelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint Románia idei diótermése minimálisan 50 százalékkal kisebb lesz, mint az elmúlt évben. A termésbecslések szerint az idei egész diótermés csak körülbelül 600 vagon lesz, amely helységek és vármegyék szerint a következőképpen oszlik meg: Recas (Temes megye) 10 vagon, Ucioasa-Doicesti (Dambovitamegye) 10 vagon, Petresti (Putnamegye) 5 vagon, Merisani (Arges megye) 10 vagon, Hotin megye 40 vagon, Crasna-Husi 15 vagon, Jasi 10 vagon, Vaslui 12 vagon és Besszarabia körülbelül 400 vagon. A romániai dió nagyon keresett cikk különösen Amerikában, ahol jelenleg 3400 leut fizetnek métermázsáért. Nemzetgazdasági szempontból rendkívüli kár, hogy az idei diótermés szokatlanul gyenge lesz, további kár pedig az, hogy különösen a falusi lakosság eddig nem fordított nagy gondot a diótermésre. A földmivelésügyi minisztérium azzal a tervvel foglalkozik, hogy a diótermelésnek minnél szélesebb körben való elterjesztésére megfelelő propagandát indít. Eddig a jelentés. Ugy látszik, hogy a propagandából, talán szántszándékkal, kifeledte Szászvárost, mely mégis a sebeshelyi papírhéju dió speciálisával a leghíresebb diótermő vidéke Romániának, sőt Európának. Na de ha ki is feledte a propagandából és a termésbecslések listájából a földmivelésügyi miniszter városunkat, mi a legteljesebb vigasszal üzenjük a diótermés állami sáfárainak és a diókereskedőknek, hogy minket ám nem feledett ki a természet „tablójából” a Gondviselés, mert a mi diótermelésünk nem épen 50 százalékkal kevesebb mint a tavaly, hanem csak 20—25 százalékkal. Minőségileg azonban különbömbnek ígérkezik az idei termésünk a tavalyinál.

Ludesd—Godian—Scârna—Steaua.

1927. július 10.

(Folytatás és vége.)

A fárasztó napi séta, a pompás bámos után nem maradt egyéb hátra mint, aludni térni, annál is inkább, mert guvadt ki a szemünk úgy csipte a nyitott, fenyőhasábokkal táplált tűz füstje. Aludni? Könnyű ezt mondani, nehéz megtenni. Tessék elképzelni kérem: csupa füst egy 6×6 méter hajlékban, ráadásul 5 priccs 4 turista és 14 fehérszínű. Künn borzasztó vihar, zuhogó eső, isszonyatos hideg. Mi négyen elhelyezkedtünk két priccsen, vulgo ágyon, aztán, hogy a többiek, hogy helyezkedtek el, arra az előzmények után igazán nem voltunk kíváncsiak.

Ugy éjfél tájt, lévén az ágy csak 1¹/₄ méter hosszú lábballal a falnak, szerettem volna

meggémberedett tagjaimat kinyújtani, hát majd hanyat buk fenceztem, isszonyatomban nagyot ordítok, aztán álmodtam, hogy a Godináról fu le az orkán és én most zuhanok a szakadékba de egy nagy szálfában megakadt a sarkom, valahogy én megállapodom, de a szálfa gurul lefelé. Gyufasercégés, rémült arcok. A tótum-faktor, akivel megosztottam fekhelyemet, tápázkodik fel a földről, ő volt ugyanis a szálfa aki gurult s én balanciroztam felső testrézzemmel a levegőben oly rövid volt az ágy. Megnyugvás... tovább alvás. Pislogó tűz, orkán, zuhogó eső, füst, füst s egyéb apró fenevadak.

Hogy a csudába lehessen mindezek mellett tovább aludni? Rémlátások, középkor, ily fenyőhasábokon forgolódhattak azon vallási örületben szenvedők, kik a beléjük bujt ördögöt kancsukával ostromozzák ki magukból, de ha, ki beszél? A vegyész mrfondirozik. Az még álmában is fujja a tudományt s hallom, „hogy az ördögbe lehet, sós eső, természeti tűnemény a szászvárosi havasokban, ezt még nem hallottam, sós izű záporosót nem észleltem még” — felül, nagyot krárog, hatalmasat köp. Felriadtunk mind, gyufasercégés stb. Hát akkor tűnik ki mért oly sós izű a havasi záporosó. U. i. a vegyész feje fölött a polcon egy hatalmas darab marhasó, arra csepegett a háztető likán az esővíz, feloldva a sót, onnan folyt az a vegyésznek pont a szájába.

Hogy délfelé elállt a zápor, felcihelődöttünk. Kérdem a háziasszonyt, mivel tartozunk a vendéglátásért a bámoson kívül, mert hát azt potyára kaptuk. Még most is látom a drágaságom hamis mosolyát, „hát kérem a fekvőhelyért semmivel sem tartoznak a urak (elhiszem azt, nem is ér többet a semminél) s aztán szerencsétlenség az urak máskor is vagy itt, vagy Gredistén a primár ur lakásán.”

S hogy mégis valami pénzt hagyjunk itt, kialakultunk egy 3 kilós sajtot 120 leuért (ügyes asszony) s érzékenyen elbucsuzva jöttünk haza hóvizatar, jégeső s egyéb hasonló nedves körülményektől kísérve.

Ergast.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. B. J. Algyógy. A beküldött 60 leut köszönettel nyugtázzuk. Azonban ez csak hátralék ez év II-ik negyedére. Kérjük a már július 1-én esedékesé vált III-ik negyedévre szóló 60 leut is beküldeni.

Cenzurat: de Liviu Herlea, Polițai.

„ERZSÉBET“-MOZI

A KONVIKTUSBAN.

Alapítva 1911-ben. — Ig. váll. Neuvirth György.

Ma vasárnap, f. év aug. hó 28-án délután 4³⁰ és este 8³⁰ órakor:

Rendkívüli előadások.

Őfelsége

I. Ferdinánd király

temetése.

Eredeti helyszíni felvételek Sinaia, Bucuresti és Argesben. Záradécul:

BOHÉMVER

Drámai színmű. Főszereplők:

**Mädy Christian, Erna Morena
Harry Liedtke.**

No. G. II, 106—1927.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul Portărel aduc la cunoștința publică, cumcă lucrurile următoare ș. a. bocanci, dulap și mașină de cusut etc., care în urma decizului No. 4906. din anul 1926 al judecătorei de ocol Orăștie s'au executat în orașul Orăștie în favorul executivului Mateas Neuman în contra executivului din Orăștie, pentru încasarea capitalului de 3358 lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efeptuirea acestei licitațiuni, pe baza decizului No. ș. II. G. II. 106—1927 al judecătorei de ocol Orăștie se fixează terminul pe **3 Septembrie anul 1927 la orele 3 p. m.** în orașul Orăștie, la locuința urmăritului.

Orăștie, la 14 August 1927.

Kosztaczký,
emisi judecătoresc.

AEROXON

a legjobb légyfogó,

nagyban és kicsinyben kapható a „Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.” könyv- és papirkereskedésében.

Nincs a megyében napilap,

s így a megyei vonatkozású eseményeket, személyi és egyéb híreket, rendeleteket s üzleti vonatkozású hirdetéseket

csakis a megyében megjelenő ujságokból olvashatja.

Rendelje meg a 15 év óta fennálló s a megye minden részébe járó

„Szászváros és Vidéké“-t

Előfizetési ára: Egész évre 240, félévre 120, negyed évre 60 leu. Hirdetési olcsók!

Nyomatott a „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság” gyorsajtóján.